

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kettunen, Jaana

Title: Tieto- ja viestintäteknikan käyttöönoton haasteita ohjauksessa

Year: 2019

Version: Accepted version (Final draft)

Copyright: © Kirjoittaja & Suomen opinto-ohjaajat ry, 2019

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Kettunen, J. (2019). Tieto- ja viestintäteknikan käyttöönoton haasteita ohjauksessa. Opinto-ohjaaja : opinto-ohjaajien ammatti- ja järjestölehti, 2019(2), 8-9. https://issuu.com/opinto-ohjaaja-ammattilehti/docs/opinto-ohjaaja_2_2019_web

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönoton haasteita ohjauksessa

Tieto- ja viestintätekniiikan kehitys on ollut nopeaa, ja vain muutos on ollut pysyvää. Uuden teknologian yleistyessä on entistäkin tärkeämpää parantaa sen käyttöönottoa myös ohjauksessa. Tieto- ja viestintätekniiikan (TVT) integrointi tieto-, neuvonta- ja ohjaus- eli TNO-palveluihin ja niihin liittyviin käytäntöihin on edennyt merkittävästi, mutta kehittämisen varaa on yhä. Tämä tutkimus pyrkii osaltaan vastaamaan tähän tarpeeseen ja siinä tarkastelemaan, millaisia haasteita TVT:n käyttöönotossa on havaittu. Tutkimus pohjautuu 16:n eri maan ohjausalan edustajille eli ohjausalan ammattilaisille, päätöksentekijöille ja tutkijoille tehtyyn kyselyyn, joka toteutettiin elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkaa käsittelevän symposiumin (ICCDPP) yhteydessä.

Tutkimuksessa tarkasteltiin ohjausalan kansainvälisten toimijoiden käsityksiä tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönoton haasteista, ja tulokset voidaan jakaa neljään laadullisesti erilaiseen mutta toisiinsa liittyviin kategorioihin. Niitä ovat tieto- ja viestintäteknologian huono saavutettavuus, koulutus- ja työelämätiedon riittämätön saatavuus, ohjaajien ja kansalaisten riittämättömät teknologian käyttötaitot sekä teknologian heikko integraatio ohjauspalveluissa (Kuva 1.)

Kuva 1: Tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönotossa koetut haasteet (mukaiillen Kettunen, J. & Sampson, J.P., 2018)

Huonosta saavutettavuudesta riittämättömään integrointiin

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönoton ensimmäisenä haasteena nähtiin *huono saavutettavuus*. Ilman kelpollista tietoteknistä infrastruktuuria on mahdotonta täysin hyödyntää tieto- ja viestintäteknologia suomia nopeasti laajenevista mahdollisuuksista. Vastaajien mukaan tarvitaan kansallisen tason strategiaa, linjauksia, ohjeistusta sekä

kohdennettua rajoitusta, jotta TVT-pohjaiset ohjauspalvelut saadaan kansalaisten käyttöön.

Toisena haasteena tietotekniikan käyttöönotossa nähtiin koulutus- ja työelämä*tiedon riittämätön saatavuus*. Vaikka tarvittava infrastruktuuri olisikin olemassa ja ihmiset pystyvät käyttämään teknologiaa, joissakin maissa isona huolenaiheena on edelleen riittävän kaistaleveyden, relevantin sisällön sekä järjestelmien ja palveluiden hinta. Vastaajien mukaan on pyrittävä entistä monipuolisemmin hyödyntämään teknologian tarjoamia mahdollisuuksia, jotta ajantasaisen, monimediaisen koulutus- ja työelämäntiedon saatavuutta ja saavutettavuutta voidaan parantaa.

Kolmanneksi haasteeksi nähtiin *henkilöstön riittämättömät taidot* eli osaamisen puutteet. Vastaajat korostivat sellaisten käytänteiden ja koulutusmenetelmien tarvetta, joilla voidaan parantaa niin kansalaisten kuin ohjaajien digitaalisia taitoja. Ellei henkilöllä ole yleisiä tietokoneen käyttötaitoja, se rajoittaa tieto- ja viestintäteknologian käyttöönottoa ja sen jokapäiväistä käyttöä. Se, miten hyvin olemassa olevien ja uusien teknologioiden integrointi ohjauspalveluihin onnistuu, ei riipu pelkästään käyttäjien taidoista tai teknisistä rakenteista, vaan myös henkilöstön halukkuudesta hyväksyä teknologian mukanaan tuomat mahdolliset palvelukäytänteiden muutokset.

Neljänneksi haasteeksi koettiin TVT:n *riittämätön integrointi* ohjaukseen. Vastaajien mukaan kansallisella tasolla tarvitaan vahvempaa sitoutumista TVT:n kestävään kehitykseen elinikäisessä ohjauksessa. Eri hallinnonalojen ja toimijoiden tulee selkeästi sopia yhteisistä tavoitteista, toteutusvastuista ja rahoitusosuuksista tai muista näkökohdista, jotka liittyvät kunkin toimijan omaan, mutta keskenään kytköksissä olevaan rooliin.

Käyttöönotto on jatkuva prosessi

Tieto- ja viestintäteknologian käyttöönotto ja soveltaminen käytäntöön on jatkuva prosessi. Jotta TVT saataisiin paremmin ohjuspalveluiden käyttöön, on esteet pyrittävä ratkaisemaan kaikilla elinikäisen ohjauksen toiminnan tasoilla. Ennakoimalla ja ymmärtämällä paremmin teknologian käyttöönottoon liittyviä haasteita säästetään aikaa, kun sitä ei tarvitse käyttää sellaisten ongelmien ratkomiseen, jotka olisi voitu välttää. Tehokkaammalla käyttöönotolla voidaan parantaa kansalaisten mahdollisuuksia hyödyntää laadukkaampia palveluja. Vaikka tässä tutkimuksessa tunnistetut neljä kategoriaa liittyvät teknologiaan, on kiinnostavaa, että niihin pystytään vastaamaan pikemmin inhimillisin kuin teknologisin ratkaisuin.

Tutkimusartikkeli

"Challenges in implementing ICT in career services: Perspectives from Career Development Experts" on julkaistu International Journal for Educational and Vocational Guidance -lehdessä ja on luettavissa osoitteessa <https://rdcu.be/Ovho>

Lisätietoja tutkimuksesta:

Jaana Kettunen

Koulutuksen tutkimuslaitos

Jyväskylän yliopisto